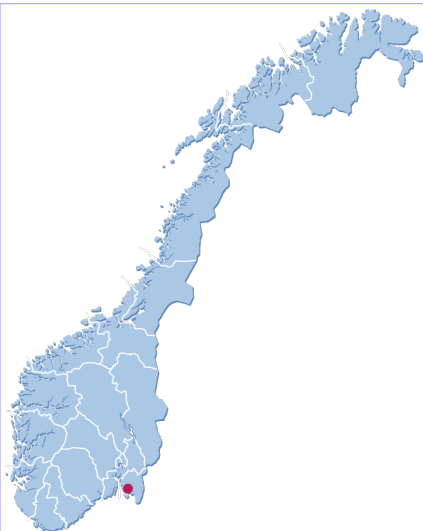
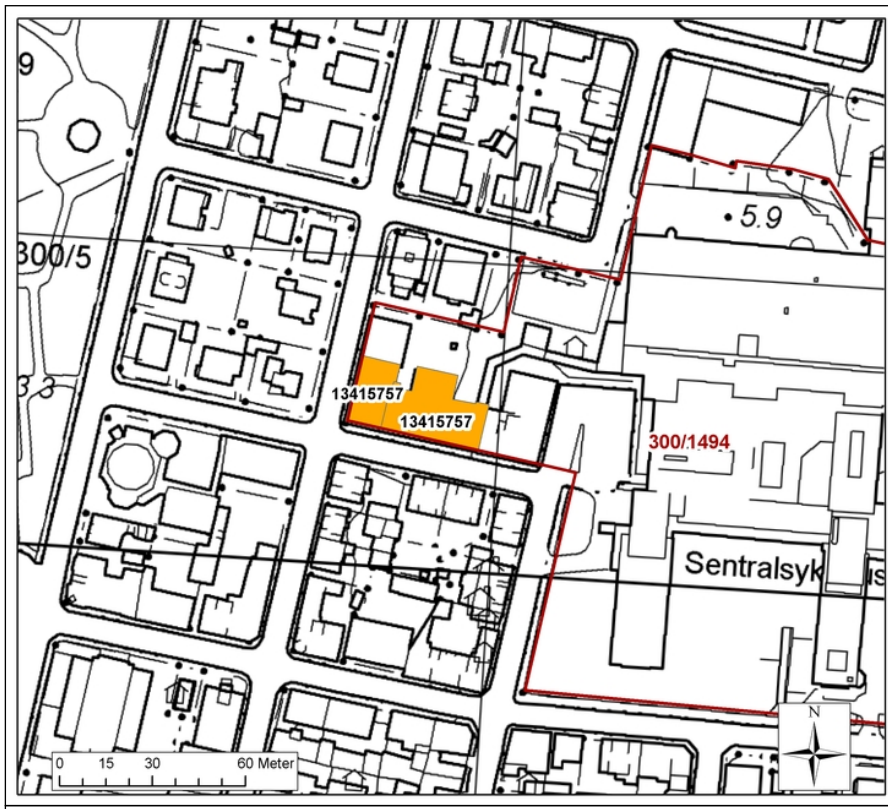

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Østfold
Kommune:	106/Fredrikstad
Opprinnelig funksjon:	Sykehus
Nåværende funksjon:	Sykehus
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring
Totalt antall bygg:	18

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9902455	106-01-01a SØF/G-blokk I, midtre del	1923	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	13415757	300/1494
9902456	106-01-01b SØF/G-blokk II, sydvestre del	1937 - 1938	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	13415757	300/1494

Vern kompleks

Formål:	Formålet med vernet er å bevare bygningene fra det opprinnelige St. Josephs hospital som et kulturminne tilknyttet de katolske menighetene som viktige velferdsaktører. Vernet skal særlig sikre gatefasadene opprinnelige arkitektur, materialbruk og detaljer.
Begrunnelse:	Bygningene til St. Joseph vitner ved sin tilstedeværelse og dekor om de katolske menighetenes innsats i det norske helsevesenet fra slutten av 1800-tallet og frem til 1970-tallet og har derigjennom stor symbolverdi. Som arkitektur og karrébebyggelse har anlegget betydelige estetiske kvaliteter, og knytter seg både til andre katolske virksomheter og til senere sykehusutbygging i nærmiljøet.
Omfang:	Vernet omfatter eksteriøret på bygningene fra 1923 og 1938.

Beskrivelse kulturmiljø

Bakgrunn:
Endringer i lovverket på midten av 1800-tallet gjorde det mulig for katolske menigheter å reetablere seg i Norge. Sykepleie og andre sosiale oppgaver var sentrale deler av kallet til nonnene og et tyvetall hospital ble etablert rundt i landet i perioden fra 1882-1937. De katolske sykehusene var en svært viktig velferdsaktør i Norge frem til andre halvdel av 1900-tallet, blant annet var de ofte langt fremme når det gjaldt å ta i bruk tekniske nyvinninger som f.eks. røntgen. St. Joseph-søstrene kom til Fredrikstad i 1887, hvor det siden 1879 hadde eksistert en katolsk menighet (St. Birgitta). Søstrene startet opp et lite sykehus i 1888, dette var da byens første sykehus på vestsiden av elva. I 1898 kjøpte nonnene to eiendommer i Ridehusgaten, i bydelen Cicignon, og det er med utspring i virksomheten der at den videre ekspansjonen i byen skjer, blant annet åpner en katolsk kirke på nabotomten, tegnet av bysbarnet arkitekt Ole Sverre. Etter en rekke utvidelser av den katolske sykehusvirksomheten frem til 1966 etableres til slutt også det nye sentralsykehuset (ark. Ole Øvergaard) i nær tilknytning i 1956. I 1971 ble de to sykehusene slått sammen, og i 1987 forlot de siste søstrene Fredrikstad. De hadde da vært en viktig del av helsetilbudet i Østfold i nesten 100 år, ikke minst gjelder dette sykehusets fødselsklinikk.

Dagens situasjon:
De første sykehusbygningene er borte, og den nå eldste gjenværende er arkitekt Victor Nordans murbygning i St. Josephs gate 8 (tidl. Wergelandsgt) fra 1923. Kvartalet inneholder videre utvidelser av sykehuset fra 1936 og 1966. Hele bygningsmassen er i dag en del av Fredrikstad sykehus. Områdets katolske profil er bevart, og på midten av 1990-tallet ble det oppført en ny katolsk kirke like ved det gamle St. Josephs hospital.

Eiendomshistorikk

1879: Katolsk menighet etablert i Fredrikstad.
1887: St. Joseph-søstrene til byen.
1888: Et lite sykehus blir etablert.
1899: En katolsk kirke ble bygd (ark. Ole Sverre).
1923: Det første av dagens murbygninger oppført (ark. Victor Nordan).
1936: Andre byggetrinn fullført (ark. Per Nordan).
1955: Søsterhjem oppført.
1956: Det nye sentralsykehuset ferdig (ark. Ole Øvergaard).
1966: Siste fløy oppført.
1971: De to sykehusene slått sammen.
1987: De siste St. Joseph-søstrene forlot Fredrikstad.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9902455
GAB nr: 13415757
Navn: 106-01-01a SØF/G-
blokk I, midtre del
Oppført: 1923

Byggnr: 9902456
GAB nr: 13415757
Navn: 106-01-01b SØF/G-
blokk II, sydvestre del
Oppført: 1937 - 1938

Kvartalet sett fra vest. Foto: Chris Nyborg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Sykehuset Østfold HF
GAB nr:	13415757
Gnr/bnr:	300/1494
Oppført:	1923
Byggherre:	St. Joseph-søstrene
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Ikke registrert:
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Den eldste gjenværende bygningen er arkitekt Victor Nordans murbygning i St. Josephs gate 8 (tidl. Wergelandsgt) fra 1923. Fasadene er holdt i nyklassisistisk stil, med tannsnitt under gesimsen, kvaderstensmarkering på hjørnene og ved det forseggjorte inngangspartiet. Dette har dessuten et tympanonfelt med et kors innfelt og sykehusets navn innhogd i granitt. En rekke med festonger under 3. etasjes vinduer slår fast det klassisistiske preget. Taket er et saltak med to kobbhus på hver side av en markert midtark. Arken rommet opprinnelig et lite kapell for nonnene. Som arkitektur ble bygningen åpenbart satt pris i byen og i flere avisreportasjer prises den som vakker, harmonisk, etc. Selv om vinduene er skiftet ut kan fasaden mot gaten som helhet betegnes som autentisk. Et sykehusetnologisk interessant trekk var operasjonsfløyen på baksiden hvor 2. etasje, ifølge originaltegningene, hadde et avansert overlyssystem. Her har en senere bygd på en etasje, men operasjonssalene er fortsatt lesbare i fasaden.

Sammendrag bygningshistorie

Bygning oppført 1923. Senere tilbygget mot vest og øst. Flere endringer på baksiden, bl.a. ved påbygg av en etasje. Innvendig modernisert.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare bygningene fra det opprinnelige St. Josephs hospital som et kulturminne tilknyttet de katolske menighetene som viktige velferdsaktører. Vernet skal særlig sikre gatefasadenes opprinnelige arkitektur, materialbruk og detaljer.
Begrunnelse:	Bygningene til St. Joseph vitner ved sin tilstedeværelse og dekor om de katolske menighetenes innsats i det norske helsevesenet fra slutten av 1800-tallet og frem til 1970-tallet og har derigjennom stor symbolverdi. Som arkitektur og karrébebyggelse har anlegget betydelige estetiske kvaliteter, og knytter seg både til andre katolske virksomheter og til senere sykehusutbygging i nærmiljøet.
Omfang:	Vernet omfatter eksteriøret på bygningen fra 1923 og 1938.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

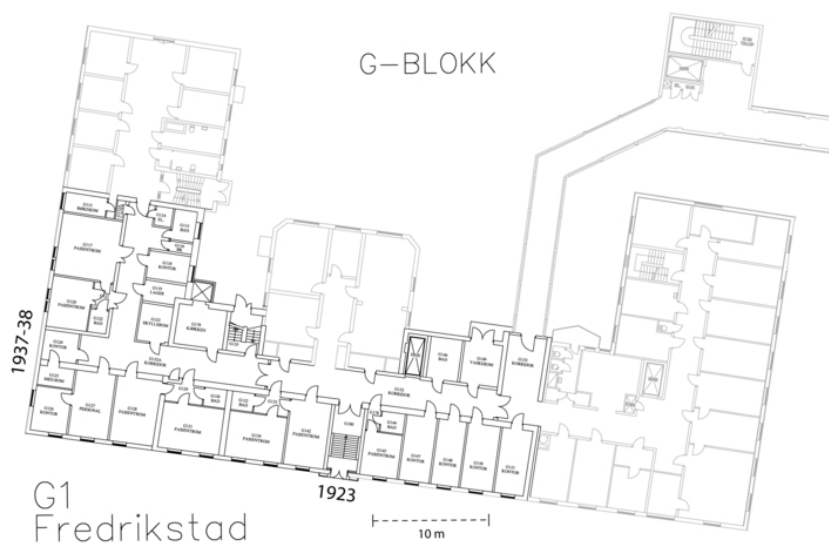
Bygningen sett fra sørøst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Gamle hovedinngang i St. Josephs gate. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Historisk bilde av den første fløya. Foto: Fra Riksantikvarens arkiv.

Plantegning 1. etasje, G-blokk I og II.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Sykehuset Østfold HF
GAB nr:	13415757
Gnr/bnr:	300/1494
Oppført:	1937 - 1938
Byggherre:	St. Joseph-søstrene
Arkitekt:	Per Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

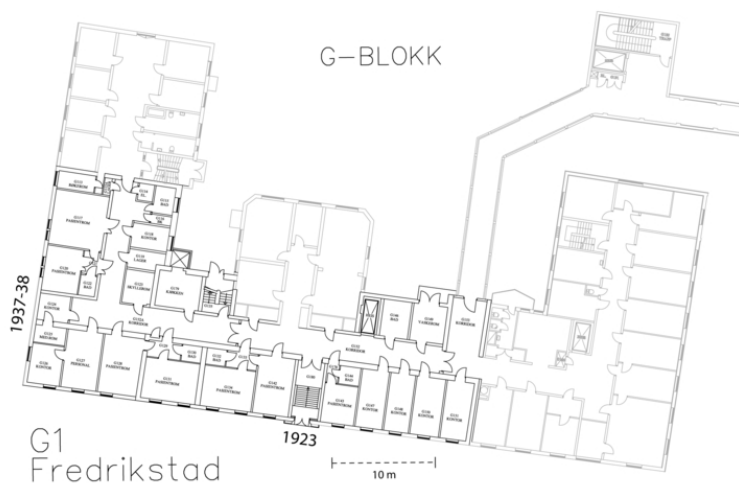
Tilbygg til bygningen fra 1923 mot Ridehusgaten ble oppført i 1936, tegnet av arkitekt Per Nordan. Det er denne delen som i lang tid rommet fødeklinikk. I byggesøknaden ble kvartalet beskrevet som bymæssig regulert, og Per Nordan fulgte stilmessig opp sin fars verk med samme type vinduer, kvader på hjørnene, festonger, etc. Bygningen har også noen funksjonalistiske trekk, som i hovedsak antakelig følger av at bygningen har fire fulle etasjersom, noe som krevde tilnærmet flatt tak. 4. etasje ble benyttet til kapell og har buede vinduer, mens hjørnet opprinnelig bare hadde tre etasjer og ble benyttet til terrasse. Denne er senere bygget inn. Skulpturen av hospitalets skytshelgen, St. Joseph (Jesu pleiefar) ble flyttet fra gavlen på den opprinnelige bygningen til hjørnet på den nye. Ved et siste tilbygg i 1966 ble kvartalet fylt opp mot den katolske kirke, fortsatt i samme stil, men nå ytterligere forenklet.

Vern

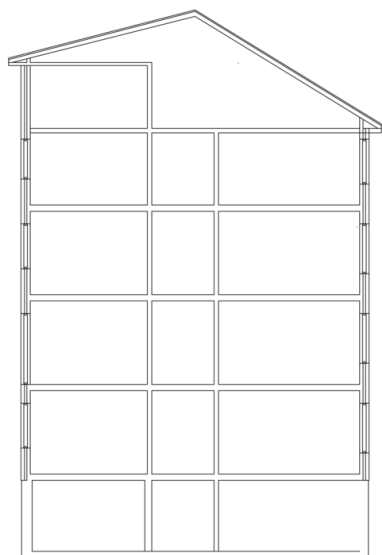
Formål:	Formålet med vernet er å bevare bygningene fra det opprinnelige St. Josephs hospital som et kulturminne tilknyttet de katolske menighetene som viktige velferdsaktører.
Begrunnelse:	Bygningene til St. Joseph vitner ved sin tilstedeværelse og dekor om de katolske menighetenes innsats i det norske helsevesenet fra slutten av 1800-tallet og frem til 1970-tallet og har derigjennom stor symbolverdi. Som arkitektur og karrébebyggelse har anlegget betydelige estetiske kvaliteter, og knytter seg både til andre katolske virksomheter og til senere sykehusutbygging i nærmiljøet.
Omfang:	Vernet omfatter fasadene på bygningen fra 1923 og 1938.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Vestre del av bygningen. Foto: Sykehuset Østfold.

Plantegning 1. etasje, G-blokk I og II.

Snittegning, G-blokk II, sett mot nord.